

عنوان مقاله:

واکاوی نگرش والد سالارانه مسعود غزنوی در تاریخ بیهقی براساس نظریات اریک برن

محل انتشار:

مجله تفسیر و تحلیل متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا)، دوره 15، شماره 58 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

نسرین عمران نژاد - دانشجو دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

پروانه عادل زاده - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

کامران پاشایی فخری - استاد گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

خلاصه مقاله:

طبق نظریه اریک برن هر فرد دارای مجموعه ای از الگوهای رفتاری خاصی است که معرف حالت روانی اوست، اما ممکن است همین فرد در حالت روانی متفاوت، الگوهای رفتاری دیگری را بروز دهد که غالباً متناقض با رفتار قبلی اوست، و این سبب پیدایش «نظریه حالات من» شده است. اریک برن بنیان‌گذار تحلیل رفتار متقابل «حالات من» را به سه بخش والد، بالغ و کودک تقسیم می‌کند. طبق نظریه اریک برن «والد» یکی از سه حالت شخصیت انسان است که انسان آن‌ها را از والدین، یا الگوهای قدرت فرامی‌گیرند. «والد» به دو صورت والد حمایتگر مهربان و «والد» کنترل‌کننده مستبد ظاهر می‌شود. که هر کدام از آن‌ها به دو جنبه مثبت و منفی تقسیم می‌شوند. این پژوهش با شیوه توصیفی-تحلیلی با استناد به تاریخ بیهقی و نظریات اریک برن و رویکرد میان رشته ای مولفه‌هایی چون ابعاد سه گانه شخصیت، انواع والد و مصادیق آن را در شخصیت امیر مسعود غزنوی مورد تحلیل قرار می‌دهد. در این بررسی معلوم می‌شود که مسعود غزنوی در موقعیت‌های مختلف چگونه عمل می‌کند و به چه روشی (من) والد خود را در قالب اعمال خود آشکار می‌نماید و این رفتار ریشه در چه تنش روحی و روانی وی قرار دارد. از بررسی نتایج این پژوهش چنین استنباط می‌شود که امیرمسعود در بیشتر مواقع «بالغ» خود را حذف و از حالت «والد» مستبد خود تصمیم‌گیری می‌کند و رویکردهایی از جمله اظهار قدرت، تهدید و ارباب و استبداد را ایجاد می‌کند.

کلمات کلیدی:

اریک برن، رفتار متقابل، والد، تاریخ بیهقی، امیر مسعود غزنوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1765828>

